

INFORMATIENOTITIE

AAN	De leden van de Gemeenteraad
VAN	College van Burgemeester en Wethouders
ONDERWERP	Actualisatie gemeentelijke schuldhulpverlening
DATUM	11 februari 2025
BIJLAGE	
REGISTRATIENUMMER	GZDGCB1732787/1761333

Inleiding

Het aantal Nederlandse huishoudens met problematische schulden is de laatste 30 jaar verdrievoudigd tot bijna 9%. Problematische schulden zijn schulden die iemand nu of in de nabije toekomst niet meer zelf kan aflossen. Verschillende maatschappelijke ontwikkelingen spelen hierbij een rol, zoals de toename van eenpersoonshuishoudens, het achterblijven van het bestaansminimum en de toegenomen verwachtingen ten aanzien van financiële zelfredzaamheid. Deze notitie richt zich op de gemeentelijke schuldhulpverlening. Door de stijgende schuldenproblematiek ziet het college noodzaak om het beleid en de uitvoeringspraktijk verder aan te scherpen en te actualiseren. In deze informatienotitie worden de belangrijkste punten toegelicht.

Stand van zaken

In Culemborg is het percentage huishoudens met problematische schulden met 7,7% lager dan het landelijke gemiddelde. Daarbij zien we een opvallend verschil tussen Culemborg West waar 6,3% van de huishoudens met problematische schulden kampt en Culemborg Oost waar het om 8,7% procent van de huishoudens gaat. Van deze 1020 huishoudens is iets meer dan tien procent in beeld. Het belangrijkste doel van zowel het landelijke als het lokale schuldhulpverleningsbeleid is dan ook het zo vroeg mogelijk bereiken van zo veel mogelijk inwoners met problematische schulden. Het college zet vol in op het maximaal verlagen van de drempel van schuldhulpverlening. Bij het ontstaan van schulden wordt de maatschappelijke context meer dan voorheen meegenomen, we streven inwoners zo snel als mogelijk schuldenzorg vrij te krijgen en gaan zo stress-sensitief mogelijk te werk.

Actualisatie vanwege gewijzigde wet- en regelgeving

De nieuwe beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Culemborg 2025 vervangen de beleidsregels van 2019 en 2021. De volgende landelijke en lokale ontwikkelingen komen in de beleidsregels tot uitdrukking:

Gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

- Geen verplichte informatieaanlevering meer voor het plan van aanpak. Schuldhulpverleners kunnen een groot aantal digitale bronnen raadplegen.
- Iedereen die zich aanmeldt voor schuldhulp krijgt de kans om zijn situatie in een gesprek toe te lichten.
- De inlichtingen- en medewerkingsplicht gelden alleen nog voor de tot de schuldhulpverlening toegelaten inwoners.
- De aflosperiode voor schuldsanering is verkort van 36 naar 18 maanden, wat de drempel verlaagt en zorgt voor snellere schuldenrust.
- Gemeenten zijn verplicht om schuldhulpverlening te bieden aan alle natuurlijke personen uit de gemeente. Dat geldt dus ook voor ondernemers die persoonlijk aansprakelijk zijn.

Verkortings van de aflosperiode

De aflosperiode van de minnelijke schuldregeling (Msn) die gemeentelijke schuldhulpverleners bieden, is net als de wettelijke schuldsanering (Wsn) sinds 1 juli 2023 verkort van 36 maanden naar 18 maanden. Daardoor zijn inwoners sneller van hun schulden af. Dat verlaagt de drempel. Schuldsanering (finale kwijting oftewel een schone lei) is een belangrijk doel van schuldhulpverlening maar duurzame financiële zelfredzaamheid is dat óók. Daarom

staan persoonlijke doelen centraal in het plan van aanpak. We bieden voortaan ook begeleiding bij het indienen en toelichten van het Wsnp verzoek en ondersteuning tijdens en na afloop van het Wsnp traject.

Basisdienstverlening Schuldhulpverlening

Met de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden (AGAS) ambieerde voormalig minister Schouten het aantal mensen met problematische schulden in 2030 te halveren. Deze ambitie wordt door het huidige kabinet voortgezet. Met de bestuurlijke overeenkomst Basisdienstverlening Schuldhulpverlening uit maart 2024 beogen VNG, NVVK en Divosa de grote verschillen tussen gemeenten te verkleinen. Een aantal elementen van de Basisdienstverlening Schuldhulpverlening is in het Culemborgse beleid opgenomen. Zoals het standaard aanbieden van een saneringskrediet of het faciliteren van een aanmelding zonder drempels.

Schuldhulp voor jongvolwassenen

Pilot Perspectief Traject Jongvolwassenen (PTJ) dat in september 2022 van start ging, richtte zich op jongvolwassenen tussen de 18 en 27 jaar met problematische schulden. De pilot bood begeleiding door een schuldhulpverlener bij het aangaan van een saneringskrediet en intensieve begeleiding op alle leefgebieden door een jongerencoach van ElkWelzijn. Ondanks de investering in communicatie en werving waren het vooral jongeren met geldzorgen die aansluiting vonden bij het jongerenwerk. De jongvolwassenen met problematische schulden die bij schuldhulpverlening terecht kwamen bleken vooral werkende jongvolwassenen te zijn. Geen jongvolwassenen met een beperkte afloscapaciteit waar het eerdere beleid vanuit ging. Daarmee sloot het beleid niet aan op de lokale doelgroep. Het college trekt de beleidsregels Pilot Perspectieftraject Jongvolwassenen in en neemt in de nieuwe beleidsregels artikel 9 Schuldregeling voor jongvolwassenen op. Daardoor wordt een aantal deelnemers van Pilot Perspectieftraject Jongvolwassenen continuïteit geboden en een beleidsmatige basis neergezet waarop verder kan worden gebouwd aan een uitvoeringsplan schuldregeling jongvolwassenen.

NVVK Gedragscode en saneringskrediet

De gemeente Culemborg is sinds 2015 lid van de NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening en financiële dienstverlening. Het NVVK lidmaatschap geeft richting aan kwaliteit, inhoud en intentie van dienstverlening. In de beleidsregels wordt verwezen naar de NVVK Gedragscode die bij wijzigingen in de uitvoeringspraktijk worden doorgevoerd.

Sinds 2020 kan in Culemborg in één keer de openstaande problematische schuld van een inwoner worden ingelost met een saneringskrediet. Er blijft dan nog één schuld aan de gemeente over die de inwoner maandelijks aan de Kredietbank aflost. Zowel de VNG als de NVVK geven de voorkeur aan het saneringskrediet boven een schuldbemiddeling. In 2022 is in landelijk opzicht nog maar 35% van de schuldregelingen een schuldbemiddeling en 65% een saneringskrediet. In de Culemborgse praktijk wordt nog veelal voor een schuldbemiddeling gekozen. Daarom gaan de beleidsregels uit van 'saneringskrediet tenzij'.

NVVK leden mogen volgens artikel 5 van de Gedragscode NVVK een vergoeding in rekening brengen bij schuldeisers voor het opzetten en uitvoeren van schuldregelingen. Het percentage van de maandelijks afdracht wordt jaarlijks door het Bestuur van de NVVK vastgesteld. Door hier uitvoering aan te geven brengen we onze dienstverlening in lijn met de Gedragscode van de NVVK.

Verkorting bewaartermijn BKR

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2021 verplicht een toegangsbeschikking schuldhulpverlening te registreren bij het BKR op grond van het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs). Bij het ingaan van de Bgs is er geen bewaartermijn vastgelegd. Aan het einde van een succesvol schuldhulpverleningstraject vindt een afmelding plaats bij het BKR. Daarna blijft de registratie nog 5 jaar zichtbaar met alle vervelende gevolgen voor inwoners van dien. Op basis van de huidige wetgeving is een schuldhulpregistratie via het BKR alleen toegestaan tijdens de schuldhulp, zo interpreteert Wolters Kluwer Schulinc n.a.v. de internetconsultatie bij een voorgestelde wetswijziging. Die wet ligt nog steeds voor maar een aantal gemeenten hebben op basis van deze interpretatie wel besloten alleen nog schuldhulp te registreren tijdens het schuldhulpverleningstraject. Andere gemeenten geven gehoor aan de door de Tweede Kamer aangenomen moties die oproepen de bewaartermijn van 5 jaar naar 6 maanden terug te brengen. Het huidige kabinet heeft recentelijk bestuurlijke afspraken gemaakt zodat gemeenten per 1 januari 2025 kunnen besluiten de bewaartermijn van BKR registraties terug te brengen naar 6 maanden. Het college sluit zich daar bij aan.

Uitvoeringsbudget schuldhelpverlening

Door de veranderde wet- en regelgeving neemt de uitvoeringsdruk toe. €50.000 aan extra middelen in het kader van AGAS zijn dit jaar beschikbaar om de kosten te dekken. Om de uitvoering van schuldhelpverlening in de toekomst te waarborgen zal met de kadernota van 2026 worden voorgesteld het uitvoeringsbudget reëel te begroten.